

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă” (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an
și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoare).

Ce vede ochiul neîmpăingent al unui strein, în țară la noi?

Fiindcă mulți noștri dușmani multe vorbe au vânturat prin străinătate, că România ar fi luat „pe nedrept” dela Rusia țărișoara Basarabia, — un învățat american, profesor de Istorie la o Universitate de acolo, — s'a hotărât să vie în România, să vadă la fața locului, să vadă ce „hoție” a făcut dară România? Că el e bun pretin al României. O știe țara cu un popor de treabă și drept, și vrea să vadă ce-l adevărat în aceea, că nu fi luat dela Rusia pe nedrept un cap de țară?

Săptămâna trecută se afla prin Basarabia. S'a dus la sate, a stat de vorbă — prin un tâlmaciu de încredere al său — cu țărani săraci și cu țărani înstăriți, vrând să audă din gura lor, nu din a unor domni cari nu spun și la alta se gândesc. Făcea probe în mijlocul drumului, cu vr'un car sau cu un automobil pe care-l întâlnea.

La un loc a oprit un automobil ce-l venea în față. Acela era spărlat că ce i s'o fi întâmplat celui ce-l oprește. Când colo americanul îl întreabă pe șofer (pe mașinistul care mână mașina).
— De ce neam ești d-ta?
— „Moldovean”, — d-le!
— Răspunse șoferul, după felul de a grăi a Românilor din Basarabia, cari nu spun că-s „Români”, ci „Moldoveni”, — așa cum și el și le-a rămas vorba din tatăl în fiu, căci așa se numiau părinții or când Basarabia a fost ruptă din Moldova.

— Asta volam și eu să aflu, — răspunse Americanul și merse mai departe, văzând că aci nu numai țărani, dar iaca și șoferii sunt „moldoveni”.

Intrând la un țăran, — notează lucrurile trimisul „Universului” care însoțea pe oaspe, — l-a cercetat toată gospodăria, iar acela aflând că cine e, a zis sevestel: „Ia să dăm americanului niște vin de-al nostru”. Și a dat și a ciocnit cu Americanul. La plecare, profesorul Gibbons spusă o vorbă românească, învățată de mîri cum și unde:
— „Un pahar la botul calului...”
Și Moldoveanul lute umplu de vin, — dar îi spune și aceea, că: „La noi la botul calului se beau două pahare”, și-l arătă pe degete 2. Și americanul beu volos și acest al doilea, plăcându-l foarte de dragostea cu care Românul primește oaspeții.

Despre ce vede și auză, și făcea însemnări pe cari le va publica ca dovezi dela fața locului.

Părerile lui după ce a văzut țara:

După ce a cercetat tot ce a voit, a spus gazetarului român, anume pentru a scrie și la gazetă părerea profesorului, — următoarele:

— În străinătate pătrund încet-lămuririle în legătură cu Basarabia, în deosebi latura românească a întrebării. (Că latura rusăscă-evreiască să străbată bine, de aceea au acela grijă!) Și spune cum chiar la Institutul de făcut hărți (mape) al Statelor Unite, unde se pregătea o nouă hartă a Europei, Basarabia era să se pună tot la Rusia și abia de-a l-a putut îndupleca s'o însemneze cel puțin ca pământ nehotărît că a cui este...

Numere pe care nu-l numește, că lumea-l știe și așa!

Eu însumi, zice, am văzut cât v'ați îngrijit de siguranța (buna pază) a țintului. Acum o aveți iar poporul acestuia românesc, îl dați o cultură și o politică românească (legătură sufletească). Rămâne să-l desăvârșiți și legătura economică cu Regatul.

„Am văzut câtă jale a năvălit în gospodăria pe urma secetei. Și am văzut, că nu numai seceta a sărdăit și a nemulțumit pe locuitori, ci și răuvoitorii, unii ruși, alții... pe care-i știți dvoastre, după numele de familie pe care le poartă...”

Scărbît se vede în sufletul său chiar acest om strein, dar drept, de sărăcirea cu care e lovit poporul moldovenesc al Basarabiei, de cătră cel „pe cari îi știu noi după nume” a-decă de Evrei, — profesorul american dă Țării sfatul, să ceară împrumuturi americane ori ca să cheme bogătașii americani, ca să ajute la o mai repede înfrățire și înflorire a țării.

Iată dară ce vede ochiul neîmpăingent de răutate și de revoluționar, a streinului luminat: Vede că acea țară e românească (Moldovenească), și vede că dacă a dat sărăcia peste ea, apoi aceea nu a adus'o numai seceta, ci mai virtos răuvoitorii cel ce se cunosc „după nume”, — prin ce numai nu ne spune verde:

— Apărăți-vă de aceste lăcuste ticăloase, că de unde nu, vă înfundă în sărăcie de nu mai tești din ea!

Aude guvernul dela București acest glas adevărat și drept?

Din America

— Gîngăsa mare aminte a M. S. Reginei noastre, pentru bunul nume al poporului român în străinătate.

În orașul Mary Hill de lângă Seattle (statul Washington) din America, s'a înființat un mare Muzeu închinat locuitorilor acelu stat. În acel Muzeu se află o *Sală Românească*, în care Românii, — cunoscuți și în acel stat, ca lucrători harnici, supuși și credincioși, — să-și așeze ei lucrurile cari să-l ogîndească pe ei ca popor, printre popoarele de acolo.

Aflând despre aceasta, M. Sa Regina noastră Maria, cea atât de iubitoare în țara în a cărei frunte a ridicat'o fericită-ți soarte, — a zis: Aici nu pot fi lăsate orice lucruri, cât bune, cât rele, — trebuie trimis ceva frumos și grăitor! Iau eu asupra mea grija aceasta!

Și așa lucrurile pentru acea „Sala Românească” din Muzeul American, le a dăruit însoși minunata noastră Regina Maria, care, negreșit, a trimis acolo numai lucruri pe ales, cari să grăiască frumos despre poporul românesc, streinilor ce vor cerceta azi și în viitor acel Muzeu.

Președintele Statului Washington încântat de acest fapt, care face ca Sala Românească să fie una din cele mai prețioase ale Muzeului, a invitat (poftit) cu toată cinstea pe Maestășile Lor Regele și Regina României, să le facă cinstea de a lua înșiși parte la sărbările de deschidere, unde multe vor vedea și vor auzi, dar mai ales vor vedea și vor auzi cum e preșulit acolo poporul românesc după adevărata lui vrednicie.

M. S. Regele a arătat că, cu toată părerea de rău, nu poate răspunde invitației, dar fiindcă samă că M. S. Regina și de alt fel dorea a cerceta odată Statele Unite, — vestește guvernul statului Washington, că va merge dară M. S. Regina și va fi de față la sărbarea de deschidere a însemnatului Muzeu.

În acest scop, M. S. Regina Maria va pleca spre America în cele dintâi zile ale lunii Octombrie.

M. S. Regina va cerceta, pentru scurtă vreme, și alte orașe americane, și așa frații noștri din America — mai toți Românii ardeleni, dași acolo de nalte de războiu, cari nu au văzut nici Bucureștii decum pe Domnișorii Țării noastre mărite, vor avea fericitul prilej a vedea pe Regina noastră scumpă, în care bate inima celui mai mari și drept și înțelepte Românului. Nu va putea merge prin toate orașele.

Se va vesti însă prin cari va trece. Cel la cari nu va ajunge, să meargă acolo s'o vadă și s'o audă.

Pentru „Căminul Cultural Creștin” (Casa Studenților).

Vrednicul tiner Tiberiu V. Rimbaș, student universitar din Hunedoara, a făcut în acel oraș o adunare de ajutoare pentru Cămin și ne-a trimis, pentru înalțare la locul său, suma de **Lei 2300** primită dela următorii:
Banca „Corvineana” 500 Lei, Dr. Hăncu, medic, fost deputat 500 Lei, Banca „Agricola” 300 Lei; — câte 100 Lei domni: N. Țintea, com., Protpp V. Oană, Frații Rimbaș, comerc., I. Albu, Preot G. Tarcea, Preot G. Turcean, Dr. Füllepp, Dr. Popovici și I. Manica; iar câte 50 Lei: Al. Bușe și Al. Gostian, — de tot 2300 Lei.

Fratele nostru Ignatie Luca din Elwood-City, Pa., America, trimișând plata pentru foi, a trimis 300 Lei și pentru „Cămin”.

Asemenea bunii noștri abonați următorii, de odată cu plata pentru foi, au adaus câte ceva și pentru Cămin: Gh. Contrea din Timișoara 25 Lei, Nicolae Iacob din Mîniș (J. Arad) 25 Lei, Raveca Pera din Geosgiu-de-Josbăi 25 Lei.

De tot azi . . . Lei 2675.—
Din Nr. trecut . . . 251.230.—
De tot la „Lib.” Lei 253.905.—

— Trimișând cu Mandatele puse în acest număr, restanța pentru foi, sau abonament pe 3 luni, — adaugeți care cât puteți și pentru — Cămin.

Unde e dreapta judecată a celor chemați?

Din Sibiu se trimite ziarului „Universul” o știre, ce te face să cîntini din cap asupra înțelepciunii unor slujbași români de azi.

Se știe, că Sibiu e una dintre cele dintâi cetăți ale Sașilor. Aci ei sunt foarte tari în negoș și meserii. Românii cari răzbesc și ei a se lcuî aci printre Sași, ar trebui să fie premiați și băteși pe umăr de tot Românul bine înțelept, — și în tot chipul susținuși de deregătorii românești. Ci cu tot sprîjnul ce li-s'ar da, tot an, dragii noștri frați, luptă grea foarte, între împuternicișii Sași.

În loc de asta, iaca ce păfește un negestor român, care a izbutit a se viri chiar în „Strada Cisnădiei”, fala Sibiului (azi

Str. Regina Maria), în care abia mai sunt doar 2 prăvălii românești.

Un anumit Macarié, a deschis un magazin (boltă) de Coloniale și beuturi. Magazinul era al unui Sas, Schrelich, dela care Românul l'a cumpărat cu brevetul (dreptul) de beutură cu tot. S'a dus noul proprietar la Administrația Financiară și s'a rugat în toamna anului 1925, să treacă acum brevetul pe numele său. I-s'a spus că să-și poarte numai negoșul nalte, fără teamă, până se va scrie de tot pe numele său. Azi, după un an de zile, îl trănțește Administrația Financiară, cu cap românesc, o scrisoare, prin care îl vestește, că dela 1 Septembrie, încetă dreptul său de vindut beuturi (și se retrage brevetul). Ori unde a umbiat și s'a rugat, nici un ajutor nu i-s'a dat.

Bucuria Sașilor, că izgonesc pe un Român din ulița care e cetatea lor... În sfatul lor negustoresc conducător, au hotărît să dea pe acel local cu 30-40 la sută mai mult, cumal să l vadă iară în mîni sășești!.. Din această hotărîre poți înțelege îndată, ce s'a întâmplat pe la Administrația Financiară, pentru ca Românul să fie izgonit din acel loc de frunte, de către chiar frații săi români!.

Unde e dreapta judecată a celor chemați a ocroti pe Românii ca să străbată în orașe — când ei chiar îl ajungă?!

Cel dela Administrația Financiară azi „românească” (Aș!), cu ce obraz se mai arată printre Românii buni din Sibiu?

Din viața Partidolor.

Framântări pentru unire.

Încercările de „fuziune” (contopire într-unul) ai celor 2 partide: Național și Țărănesc, în încă privirile lumii politice aștintite asupra lor. O mare parte a Partidului Național, care urmează fără întrebare pe d. Maniu, e pentru Unirea cu Țărăniștii, și o parte din Partidul Țărănesc care ține la Mihalache, e de asemenea pentru unire cu Naționalii. Dr. Lupu însă, un fruntaș al Țărăniștilor, și cel ce ține cu el, e împotriva contopirii cu Naționalii, pentru cuvinte ce le-a spus zilele astea la o constăntură a țărăniștilor. Dr. Lupu zice: „Fuziunea cu Partidul Național nu numai nu e de lipsă Partidului Țărănesc, dar e pentru el un rău uriaș, fiindcă îl îndepărtează de grosul poporului (se vede că în vechiul Regat țărăniștii neamestecat cu alte partide, o mai plăcut poporului, care nu știe ce e Partidul Național din Ardeal).

Cât privește folosul nemijlociu, — spune Dr. Lupu, — el nu l vede, fiindcă fuzeunea cu Naționalii îndepărtează și mai mult Partidul Tărănișe dela putere!

„O apropiere a țărăniștilor de ori-care alt partid politic, afară de cel Național, — spune Dr. Lupu, — ar avea urmări destul de bune pentru înțărirea cât mai puternică a partidului!”

Din faptul încercărilor de fuziune, ca și din mărturiile de credință politică, de mai sus, se pot înțelege multe: Că s'au încredințat și conducătorii Partidului Național și Tărănesc, că ele singure, aceste partide, nu pot avea nădejde a ajunge la conducerea țării. De aceea, cearcă alipire undeva. Dar cu partidele dela putere (cu liberalii și cu averescanii) s'au certat așa de tare, că le e greu a cerca a apropiere către acesta, deși prin unirea cu ele, văd și partidele ce se simt prea slabe, că — și-ar ajunge scopul: **puterea**. De aceea unii din membrii amândunor partidelor ce și caută o legătură întăritoare, sunt pentru a căuta, fără atâta incunglar, legătură cu partidele ce-l pot duce la putere. Conducătorii hotărâtorii însă în partide, sunt de părere: să se unească odată ele două între sine și să și mai cerce o dată norocul așa: da de răzbec să zmulgă puterea prin o luptă biruitoare în algerii! Așa ar fi mai frumos pentru ele! De aceea — de se vor putea uni — vor să mai facă și proba asta.

Dr. Lupu e însă de părere că Tărăniștii se depărtează de putere prin unirea cu Naționalii. Se vede că ei, din vechiul Regat, așa văd lucrul, că Naționalii ar fi piatra de moară care-l trage la pământ de nu pot zbura la putere. Aici în Ardeal lumea e de altă părere: Naționalii, prin unirea cu Tărăniștii, până când aceștia vor avea în mijlocul lor pe vânzătorul de țară Stere, se îndepărtează hotărât de putere!

Dar în urmă au și unii și alții dreptate: prin unirea între ele singure, cele două partide, nu se ajută la putere, mai curând se depărtează de ea.

Și asta-l de mirat, că deși toată lumea din jurul lor o vede, ele nu o văd.

Știri politice

Germania în „Liga Națiunilor”

„Liga Națiunilor” vrea să fie Scaunul de judecată între țări și între popoare, — încercându-se prin el împăcarea frecărilor dintre țări și dintre popoare, pentru a feri lumea de războaie în viitor. (Adecă vor feri o până când cutare stat mare sau însofire ascunsă de state, nu vor fi — gata de războiul Căci atunci, când acelea vor fi gata, trec ele peste toate „Ligile”...)

Se încredea ea „Liga Națiunilor” în puterile ei de a păzi pacea, dar tot nu se simțea dectul de tare, căci Germania era pe din afară.

Acum a intrat și Germania în „Liga Națiunilor” și ca atare e și ea printre cele care „apără pacea.” Și lumea — ușor crezătoare — se bucură, spunând că de-acum încolo vom avea pacea lungă ori chiar veșnică. Cine poate, creadă.

Unele — altele.

De ce la Iași și nu la Chișinău?

— Noua Facultate teologică —

Guvernul a hotărât să deschidă o nouă Facultate teologică ortodoxă Română, pentru Moldova. Că vechiul Regat avea numai o Facultate (Școală înaltă, Despărțământ în Universitate) la București, iar încolo numai Seminarul așa cum era Seminarul Teologic din Sibiu sau Arad.

În țara mărită se cer și Facultăți mai multe. Este una la Cernăuți, în Bucovina, dar prea mică, prea de-o parte, și în oraș nepotrivit, fără atragere. De aceea guvernul a hotărât să mai înființeze o înaltă Școală teologică (Facultate) pentru Moldova și Basarabia.

S'a născut însă îndată luptă între cele două orașe conducătoare din Moldova și Basarabia: între Iași și Chișinău, că în care din ele să se înființeze noua Facultate. Chișinăii spune: Eu vrea s'o am, că și așa n'am o Școală înaltă pentru acest oraș atât de înstrăinat, să am macar înaltă Școală teologică (de preoți).

Și Ministrul Cultelor (peste Biserici) și al Școlilor, sunt până acum de părere, ca da, noua Facultate să se deschidă în Chișinău, dar să țină, ca legătura sufletească și de disciplină, de Universitatea din Iași. Așadar Universitatea din Iași va avea și ramul de știință teologică (așa cum are ramurile de celelalte științe: de medicină, de drept, de literé și filosofie, ș. a.) dar noua ramură să fie adăpostită în Chișinău, nu în Iași, — mai ales că la Chișinău are și zidire potrivită.

Mulți sunt însă de părere, că numai în Iași e locul ei. De pildă fostul Ministru al Școlilor, Dr. Anghelescu, e pentru Iași, pentru următoarele cuvinte: Înălț și 'ntâl studenții Basarabeni trebuiesc scoși din cercul străim sufletesc pe care l'or trăit în Chișinău între pereții facultății numai teologice, și să li se dea puțință și prilej, de-ași largi cunoștințele, cercetând și alte cursuri de Universitate, care-l atrag, urmărind dezvoltarea culturală românească din toate punctele de vedere!

Alt punct de vedere e cel — în afară de zidurile școlii. E bine ca studenții din Basarabia, fie dela alte științe, fie dela teologie, — să fie crescuți într'o lume în care sântământul național e altfel dezvoltat, decât în orașul basarabean, în care acest sântământ a fost înăbușit prin dominația streină de un veac și mai bine.

Iașul, dela care au pornit cele mai multe din marile înălțări naționale, e mai potrivit pentru creșterea de noi rinduri de oameni luminați, aprinzând și înrădăcinând în pepturile lor candelă caldă a iubirii de neam, a cărui fixăcă să o ducă și dela care să dea lumină. întregului popor în Basarabia!

Năcazuri de — București.

O fi el Bucureștii oraș atrăgător pentru multă lume, și oraș plăcut pentru cei ce au bani gres de cheltăială. Dar pentru oameni cu cheltuieli măsurate, pentru funcționari, pentru ofițeri, pentru profesori, — Bucureștii sunt cuptorul de foc care îl mistue în flăcările scumpetei sale. De aceea am văzut înainte cu 2-3 ani, ofițeri cari erau împărșiți cu slujba în București, dar cu casa ei stăteau în Plocești, fiindu-le și casa și traiul mai de biruit, în vreme ce în București nu puteau trăi nici cum! În fiecare zi la 5, ofițerul se scula, la 6 era în gară, la 7 era în București și la 7½ în casarmă! Unul ne spunea în tren: Așa m'am deprins cu acest sculat la 5 dimineața, că nici nu-mi mai pun clasul trezitor, că și așa mă trezesc eu de sine, cu un clas, — de gândul slujbei... Era ceva și dăruos și frumos în această poveste.

Tot așa se vede că făceau, — și mai fac, — marele număr de slujbași de stat și de prin Miniștere: fac slujba în București, dar cu casa 's în Plocești. Copiii însă îi trimit tot la București la școală!

Având în vedere că s slujbași, Căile Ferate le făceau ușurări mari la cărușitul copiilor la școală.

Ci, — Căile Ferate au căpătat conducere nouă: ele sunt azi autonome (cu conducere de sine), guvernul mai are numai o supraveghere a lor, — încolo toate le hotărăște Conziliul (Direcțiunea) Căilor Ferate.

Acum iaca ce se plânge un astfel de Funcționar (slujbaș) de stat, cu slujba în București și cu casa în Plocești:

Suntem un însemnat număr de părinți, cari trimitem câte 2-3 copii la școală în București. Pleacă dimineața cu trenul și după masă se întorc. Căile Ferate chivernisite de stat, ținând samă de starea noastră, ne dădea „abonament” (înștiințare înainte și înainte plătire pentru un lucru ceva), și cu abonament plăteam pentru un copil 80 Lei pe lună (cam 3 Lei pe zi). Cu scumpirea vieții ni s'a cerut și nouă plată mai urcată. Am dat 100 apoi 120, 140 de fiecare copil pe lună, — și nu pe era greu.

Sub noua stăpânire (aiul Averea-cu-Goga), hotărându-se scumpirea de nou a trenurilor, ni s'a scumpit și nouă taxa ce plătim pentru copiii ce ni se duc, nu la plimbare ci la școală! Și anume ni s'a scumpit acum dela 136 Lei cât plăteam, la 1480 Lei!

Nu ni s'a scumpit și nouă, ca la altă lumé, cu 75 la sută, ci de 11 ori! Așa că eu pentru 3 copii am de plătit 4440 Lei pe lună numai tren, din plata mea de 6000 Lei!

Iată o măsură cu adevărat nesocotită. Direcția Căilor Ferate nu poate decât să revină asupra ei și s'o scadă cu cel puțin 10 din 11 părți a scumpirii!

Descoperiri ce trebuie

să ne pună pe gânduri!

Icoana câtorva sate beutozre din vechiul Regat, — dar alătura de cari stau și satele noastre din Ardeal... nu mai prejos!

Gazeta bisericească „Crucea” din București, scrisă de oameni cu bun gând pentru poporul nostru, — aduce în numărul său mai nou, următoarele știri trimise ei de un cântăreț bisericesc, de Costaché M. Popescu din com. Verșești (J. Băcău, în Moldova):

— Comuna Siminicea a cheltuit în anul trecut lei 1.551.252 (peste un milion și jumătate) sau prețul a 1162 hectare (cam 2000 jugăre) de pământ socotit pe prețul improprietății. Față de 1924 s'a beut mai mult cu preț de 789.092 lei (adeca cam de 2 ori mai mult).

— Comuna Salcia a beut 1 milion 724 mil lei, sau valoarea a 1294 hectare. Față de 1924 mai mult cu 629.888 lei!

— Comuna Dumbrăveni a beut a 4.244.951 lei (peste 4 milioane), sau valoarea a 3179 hectare (peste 6000 jugăre). Față de 1924, un spor de lei 1.413.362.

Comuna Burdujeni a cheltuit lei 5 milioane, sau valoarea a 3755 hectare de pământ. Față de anul 1924 mai mult cu 2.784.590 lei.

În total, s'a băut prețul dela 9396 hectare de pământ! Asta arătând un spor față de anul 1923, de lei 5 milioane 679.932!

RUGĂRE

către iubii nostri abonați.

Având în vedere că abonații foilor noastre sunt tui din patru părți, — ba mai mult, aproape 90 la sută, — țărani, și știind noi că țaranul n'are vreme în dricul verii, în Iulie, să umble pe la postă să trimită bani pentru foi, — n'am cerut celor ce trimiseseră plata numai pe jumătatea întâie a anului, să plătească la 1 Iulie, că le-am trimis foile mai departe, lăsându-i să le plătească în toamnă. Că toamna țaranul are și răgaz mai mult și și bani face mai ușor.

Acum e aci toamna. — **Rugăm dară pe cinstiții nostri abonați cari n'au trimis bani pe jumătatea a doua a anului, — să ne trimită acum și dinșii.**

Pentru ușurare găseac în acest număr Mandate Postale, cu cari să trimită banii.

— Cei cari au plătit, sunt rugați să dea Mandatul Postal la un alt celtor bun din comună, care nu are foile noastre și ar dori să le aibă de probă pe cele 3 luni din urmă ale anului.

Iar abonații ce trimit pe jumătatea a doua, vor face o bună slujbă luptei naționale creștine, dacă pe lângă ai lei bani, vor mai trimite și 1-2-3 abonați de probă pe 3 luni. Vom pomeni cu laudă în foaie pe cei ce ne trimit astfel de abonați. A lucra pentru răspândirea acestor foi creștine în popor, e ca a lucra la sporierea armatei apărătorilor de neam și lege! Și numărul acestora trebuie să ne simim cu toți a-l sporii, dacă e ca și nu ne scufundăm în prăpastia ce o tot supă sub dușmanii nostri păcătoși.

Olor ce până la 1 Octobrie nu ne trimit plăți pe jumătatea a două, — le oprim mersul foilor dela Octobrie încolo. Trei luni le-am trimis pe se teptare, mai mult nu putem, căci pe noi lucrătorii ce așteaptă 6 zile și la 6 zile plata trebuie să li-se dea; iar fabricile de hârtie, de corneulă, de benzină, de oleie de ori-ce materiale tipografice, — nu ne așteaptă nici o zi, totul trebuie plătit la primirea mărții.

Cinstiții nostri abonați să ne înțelegă și să ne ajute a scoate foile fără poticniri din lipsa plăților la vreme. Cei ce nu-s în ordine cu plata, mai capătă afară de acesta încă 2 numori, apoi oprim.

Aceste milioane au trecut prin degetele a 35 cărciumari.

Din cele 12.500.000 de lei, pe rachuri s'a risipit 9.562.299 lei.

În 1920 s'au trecut 1913 vagoane de splrt. În 1925 mai multe: 4438 vagoane.

Și cântărețul bisericesc care trimite aceste date folii „Crucea”, se îngrozește de grațul lor, care ne spun, că în acele sate nu poate mult timp va domni sărbăcia cea mai neagră și — dură!

Noi îi dăm dreptate fratelui din vechiul Regat să fie îngrijorat, și mult am dori să-i putem arăta că pe la noi e mai bine, — și să dăm satele noastre de pildă bună! Dar, durere, nici pe la noi nu e mai bine. Iaca, nu mai departe ca săptămâna trecută, scoase la iveală foaia „Frăția” de aci din județul nostru al Hunedoarei o pildă la fel de dureroasă, ca a celor 4 comune numite, din vechiul Regat. Iacă ce ni se arată, pe temel de cifre (numere) culesse dela deregătorii știutoare:

În o comună fruntașă din jurul Orăștiei cu vre-o 2500 locuitori, au trecut în anul 1925 beuturi de 2 și jumătate mil. Lei, adecă de fiecare cap de om (și de al copilului din brațele mămă sa) s'a beut de 1000 de Lei!

Iar dacă urmările ar fi numai acelea, că oamenii își prăpădesc câștigul care l-ar ajuta să ajungă la o mai bună stare, — dar năcazul e mult mai mare și cu urmări mult mai triste:

În acea comună fruntașă, or-

menii, roși de patima beuturii, au început a da napoi ca să nătaie, ca violciune, ca volnici trupească. Azi în acest sat sunt nu mai puțin de 24 născuți muși și surzi, 74 hăbăuci (bătuși la cap, tâmpiți de tot) și boalele au început a se încuibă tare printre ei.

Lucru firesc: Vai de copilul născut dintr'un tată bețiv: el dă copililor săi prin zămbire sânger inventat de beutură, — și acela se născu cu sânger stricat. — Și mai ales de l-o plăcea și mamei să „guste“ câte un pic, apoi copilul ce se va naște din el — vai de el.

Se mai scoate la iveală, că darea în satul întreg e abia de 120.000 Lei, și nu o poți scoate, decât cu cleștele, — deși la crășme au dat oamenii fără silă, într'un an, cât le-ar fi darea pe 25 ani!

Și dacă oamenii noștri învățați ar face cercetări amănunțite prin sate, — o, Doamne, ce grozavii ar mai găsi!

Iaca pentru că ban gând au cel ce cer stăpânirilor să lea măsurii pentru stămpărarea ticăloazei patimi a beuturii în popor, ca și în colo în toată țara.

SCRISORI

Dela sate.

Pe cât de mult ne scârbesc tulburările politice, pe atât ne umplu inimile de bucurie mișcărilor culturale dela sate. Pretutindeni unde avem tineri trecuți prin școale și oameni cu ceva râvnă spre lucruri frumoase și folositoare, se ivesc pornirile bune.

Astfel a fost și în Homorod, lângă Găosgiu de Jos, peste Murăș dela Orăștie.

La stăruința și sub conducerea liceanului Virgil Armean și încâtva a fratelui său, absolvent de liceu, Emil Armean, vre o 20 de feciori și fete au înțighebat un cor pe 2 voci, au învățat să declameze poezii, să predea monoloage comice (de ris) și pleye teâtrale mai ușoare. După stăruințe și probe urmate toată vara, Duminică în 12 Sept. a. c., au dat o reprezentație, cum nu a mai văzut Homorodul. Din câteva scânduri și covoare fără nești a' întocmit scene. Curtea casei Găzdău s'a prefăcut în sală mare de teatru, care s'a umplut cu ascultători și privitori. Vorbă e că s'a făcut ispravă. Ba mai erau ascultători și pe dinafară și chiar pe drum, căci tot satul a năvălit la teatru.

Mult haz a stăruit gălăgia lui Herșcu Boccegiu, cu marla de Lipschi și Paris, niștistor, care de voluie ce este, fuge la deal ca la vală, când înălmește pe țihăroii din Codru Herșii...

Neuitate vor rămănea pentru Homorodeni și prăjitura, friptura de lepure cu macaroane și alte năzdrăvăni, din păntala, povestită și predată de Ilie Herșu și un tovarăș al său.

Privitor.

VESTIRE

Pentru prietenii acestor foi.

Ca și în anii trecuți, așa și în anul de față, „Libertatea“ dă prilej cetitorilor buni din popor, de a o avea în cele din urmă 3 luni ale anului, de probă, cu preț scăzut.

Dela 1 Octobru, până la Anul-nou (lunile Octombrie, Novembre și Decembre), imbiem aceste foi, în loc de 37 Lei 50 bani, cât e prețul lor pe 3 luni, — cu numai 30 Lei, — celor ce nu le au și vor să le aibă de probă.

Prețul acesta nu privește însă pe abonații regulați, cari sunt rugați a trimite prețul deplin și pe pătrarul din urmă E o ușurare nu mai pentru cei de probă.

Rugăm pe cei ce prețuesc lupta năinduplecată românească și creștinească a acestor foi, să vestească acest lucru printre cetitorii din comună.

La numărul de față alăturăm Mandate Postale, cari să fie date celor ce ar dori a trimite banii pe lunile de probă.

Urmările „împretinirii“ cu Ungurii, la Tg. Murăș.

Nenorocita „politică“ începută de guvernul liberal și urmată în măsură mult mai mare de guvernul Averescu Gogs, de a atrage pe Ungari cu orice preț pe partea lor, dă tot mai multe „roade“ păcătoase.

Iaca una: În orașul foarte unghuresc Târgu-Murăș, guvernul de mai înainte pusese Primar pe dl S. Dandea, un vrednic fiu al Munților Apuseni. Moș cu inimă dîră de Român. Acesta în vre o 2 ani cât a stat în fruntea primăriei, a făcut se simță și acest calb de govinștii maghiari, că se află în România.

Ca urmare a noul Legi comunale, încă în preajma acelor alegeri, primarul român a fost trimis de acolo. Au cerut'o Ungurii ca cel dintâlu punct pentru a sta de vorbă mai departe. Și guvernul liberal a primit, și le-a dat primar pe unghurul Bernády. Când l'au văzut pe acesta la Primărie, Ungurilor le a crescut încrederea în sine în măsură nelinch'puță, — și de atunci slujbașii români, și așa puțin, ce se află la acea Primărie, se simt strimtorați și umiliți încât abia de mai pot sta în slujbele lor! Viața românească în oraș e ca și stînsă și govinștismul maghiar își joacă clardașul peste tot locul.

O știre nouă, dată chiar de ziarul „Bruzna“ din Cluj, fosie a guvernului, ne arată ce „politică“ urmează a face noul Primar, pus de liberali și susținut de averesceni: El nu se gândește să coltve și să întărească legăturile sofietesti ale cetățenilor săi cu Statul Român ori cu poporul românesc, ci s'a înțors cu sufletul tot spre vechiul lor „prețiu“ (care l'a mîncat și l'va mîncea cu vremea de tot): spre Jidani! Aceștora să le facă tot ce poate, ca să aibă dragi pe Ungari și să se aștepească la el cât mai tare și sub stăpânirea românească.

Un semn mult grăitor al a acestui politici e faptul, că în Palatul Cultural al orașului, dl primar Bernády a făcut loc Sinagogii (bisericii) jidaneșii!

Palatul are 2 sale pentru intronitii, una mai mare, una mai mică. Sala cea mică d. primar a pus'o la îndemână jdanilor pentru a avea în ea capela (casă de rugăciuni) jidovenescă! Crăciunul jidovesc, cu sărbătorile din urinte și după el, ac l'au sărbat bisericeste jdanii.

Și câte, și mai însemnate ca acestea, le face primarul Bernády pentru scumpul săi jdanii!

Și — asta l'ce e dureros!, — guvernul nu are, nu poate

avea, mîna tare care să l'lee de gât și să l'ceară seama pentru aceste fapte, a căror ascuțise ascense sunt îndreptate tot în potriiva statului român!

NOUȚĂȚI

„Asociațiunea“ (Astra) și a țint adunarea înainte vestită, la Zălau, oraș foarte înstrăinat în mijlocul unui țint bogat în România. Întâia dată Zălau a primit și el în sânu l' său o adunare mai mare românească, — după care să nădăjdum că vor urma alte și alte semne de viață românească, date de puterile românești din partea locului. Oaspeții muși au alogat la Zălau din toate părțile, dar mai tare a bătut la ochi și a plăcut Solla Basarabiei, cu Arhiepiscopul Gurie în frunte. Președintele Goldis a și salutat în vorbirea sa de deschidere, în chip deosebit pe frații din Basarabia, cari au venit pentru a lua suflet din sufletul „Astrăi“ și a l'duce acasă la el. A răspuns călduros Arhiepiscopul Gurie, arătând că dacă în Basarabia poporul e rămas mai înăpoi în cunoșterea vieții românești, e, că el n'au avut acolo o „Asociațiune“. Primesc acum cu drag pe asta din Ardeal și vor face să dea roadele sale și acolo în scurtă vreme și cât mai bogate. Iacolo adunarea cu rapoartele ei, cu concert, petrecere, excursiuni, unele ca altele mai bine reușite!

Expoziție și târg de vite de prăsilă la Mediaș. După cum s'a vestește din Mediaș, acolo să fac mari pregătiri pentru ținerea unei Expoziții în ziua de 10 Octobru a. c., împrennată cu Târg de vite de prăsilă. Acest expoziții cari se va ține în centrul regiunii de creștere a viteilor colu Simernei și porci de solu Buzna, l'ce dă o mare însă nătaie în cercurile de creaători. Se vor da amănuntele încă.

Mare foc în Huși. În orașul Moldovenesc Huși, a izbucnit în 14 Sept. foc dintr'o ferărie, și ajutat de vînt năpraznic, el s'a întins dela casă la casă și se ars 50 de case. Au alogat într'ajutor pômplierii (focarli) din Bărlad și Vaslui.

Tcacenco... Era nebunul care urmărea mereu planul de a stîrvi revoluție comunistă în România pentru a face să se reverse pe urmă el, și asupra țării noastre „rațul bolșevic“ din Rusia. E ortacul lui Max Goldstein, cu care împreună au pregătit omorul dela Senat acum 4 ani, când au pus bomba care a omorit pe ministrul de just'ție, pe Episcopul Rădu, pe încă un senator și a rănit greu pe muși. Fugise în Rusia. A fost osândit în lipsă la închisoare pe viață. Totuși a cotezit să vie de nou în țară, pentru a pregăti alte răutăți. A fost însă prins și pus la arest. — Săptămăna trecută avea să fie dus la Bolgrad (oraș în Basarabia) pentru o întregire judecătorească a isprăvilor sale și o cercetare a legăturilor cu alții. Pe drum păcătoșul a cercat să fugă. Agentul care l'conducea, a tras în el și nimêindu-l în plin l'a omorit.

Să vezi acum urlătură pe gazetele jidovești, ca și pe a gazetei „țărăniște“ Aurora (lui Dr. Lupu), spunând că omorul a fost pus la cale și că Tcacenco e o jertfă. un nou „martir“ (mucenic) al sforțărilor „democrației“. Ce nerușinare!

Școala de Arte și Meserii din Orăștie angajază de îndată una bucatăreasă și trei oameni de serviciu. Doritorii se vor adresa Direcțiunii Școlale.

Fata lui Ford — se mărită... Cine n'a auzit de „Ford“? E fabricantul de automobile și auto camioane, de cari e plin azi și Ardealul nostru, și toată România, toată Europa, ba toată lumea! Deși lucrează abia de vre o 20 de ani a ajuns cel mai mare fabricant de automobile din lume. În fiecare zi le gata din uriașele lui fabrici, câte 1000 de automobile noi! Și toate l'trec. Așa că are la zi câștig de 200.000 dollari, sau 40 milioane Lei!

Și acest harnic om, e unul din cel mai mari dușmani ai Evreilor, și a scris cărți întregi împotriva lor, descoperind toate apucăturile lor criminale. De ar fi în puterea lui, l'ar trimite în Uganda, unde propunea d. Prof. Czuz.

Dar să ne întoarcem la ce aveam de spus: Fata lui Ford se mărită l'. Știi cine e norocoșul care s'a putut apropia de inima ei? Un bărbat politic polon, om țintăr luminat și plăcut, fost întâi Ministru și Ministru de Externe, contele Skrzotzky! El va primi cu mîna ficel lui Ford și o zeatre de 300 milioane dollari adecă 60 milioane Lei.

Un uragan, vînt tarbat și involburat, așa cum numai în departatul Răsărit se pomeneste, — s'a abătut țară asupra Japoniei, în ținutul Hiroshima. Venind de de asupra Mării, a împins valuri uriașe de apă asupra țărniilor, făcând să zjungă în apă, ca pe vreme de potop, 20. mil de case. Treizeci de oameni neputându se feri la vreme, s'au înecat și alte zece de inși răniți prin izbirea lor de lucruri țari.

Două fete — năzdrăvane, putem spune că sunt două copile din America, cari se pregătesc să facă o bravură singură în felul ei!

Iaca de ce e vorba: între Franța și Anglia marea e strînsă între doi țărni stăncoși, între cele două orașe Dover și Calais. Aci marea e numai de 33 kilometri de lată. În vîecul trecut mai muși innotători isteți, am încercat să treacă cu innotul marea între cei doi țărni. Muși au încercat dar n'au putut. Abia la 1875 a izbucit a trece un căpitan voibic și meșter innotător. Mai apoi și alții. În vara asta l'a trecut în not o fată americană de 20 de ani.

Iar ce acum stărnește uimirea lumii, e, că două fete germane americane, surorile Phillis și Beatrice Zitenfield, în vîrstă abia de 12 ani, s'au pus pe făcut probe de inot tot mai mari și tot mai grele, cu gândul de a trece și ele, așa mîntele, în not atrămtoarea de mare dintre Franța și Anglia, zisă „Canalul Mănecli“. Și au ajuns mîntelele să înnoate 26 de kilometri, în 6 clasuri! Atunci s'au simțit prea oboseite și s'au lăsat pescuite, ca să odihnească. Așadar nu mult le mai trebuie să poată înnota 33 de kilometri, — și atunci se duc să treacă „Canalul Mănecli“ lucrul care până acum abia se găseau din milioane de bărbați unul care să l'încerce!

Sămănători de lumină

și dec redință mîntuitoare

sunt acei cari se străduesc a răspândi aceste foi în popor. Căci prin ele se sădește în mintea și în inima cetitorilor dragostea pentru o nobilă luptă de apărare națională, dela care nu se mai poate trage napoi nici un Român, dacă nu vrea scufundarea acestui neam și pierirea lui într'o vreme ce se poate prevedea.

Avem plăcerea a vedea că muși cetitori ai noștri își înțeleg acest rost și ne trimit adrese, ne fac abonații noi. — Vom pomeni la acest loc cu laudă pe cel cari ne vor trimite 2-3-5 ori mai muși abonații de probă pe lunile acestea din urmă ale anului. Astăzi pomenim cu plăcere pe:

Dl Ilie Munteanu, fabricant de brânză și de unt în Satu-Mare, care, fără a fi rugat de noi, ne-a trimis din îndemni propriu, din dragoste pentru aceste foi, 4 abonații și 5 de probă, din acel țint.

Dl Inv. I. Titon din Copăcel (Bihor) se năzuește a câștiga abonații acestor foi. De ocumdată să-i facă numai pe lunile de probă.

Dl Ilie S. Gogoloni din Vănu-Mare (J. Mehedinți) ne-a cerut foile spre a le cunoaște și a le răspândi și pe acolo.

Fie pomeniți cu laudă!

Vom numi aci cu numele pe toți căli se vor arăta vrednici a fi arătați ca Sămănători de lumină și de credință mîntuitoare.

Advertisement for 'Veritabilii Kean' coffee. It features a logo of a globe and the text: 'Există imitațiuni, al căror ambalaj seamănă foarte mult cu cel al Veritabilului Francez cu Răsnita de cafea, însă calitatea acestor imitațiuni este mult inferioară celei a Veritabilului. Dacă cereți în mod explicit Veritabilii Kean cu Răsnita de cafea HEINRICH FRANK SCHNEIDER-BUCUREȘTI-BRASOV'.

Pacea lumii.

China, e tulbură.

În China încă nu e liniște. Răscoalele ei din lăuntru au atins și pacea streinilor așezată prin felurite orașe ale uriașei țări. Mulțimile involburate s'au atins de ei. Paterile ale căror supuși au fost atacați, — au răspuns prin pedepsirea țării care nu-și apără oaspeții intrați în ea cu bună rinduală. Astfel Anglia a bombardat (bătut cu tunul) de pe mare un oraș chinez, pentru că Chinezii au atacat pe Englezii din câteva orașe. Tunuri chineze de pe țărni au răspuns cu focuri asupra vaselor streine de pe mare.

O veste mai nouă ține a ști, că în 11 Sept. s'a dat chiar o luptă pe mare între vasele de războiu chineze și cele streine. Au luat parte la luptă și vasele de războiu franceze și americane, ce se aflau de pază în apropiere de țărni chinezi, alături de cele engleze.

Chinezii au amenințat la Svatov că vor aresta pe toți Englezii și vor pune mine (bombe așezate în mare, cari se sparg când le ating corăbille și aruncă corăbille în aer) în apele din fața Porturilor, — ceea-ce ar face peste puțină, ca vase streine, fie de negoț, fie de războiu, să se mai pōată apropia de porturile și țărni Chinei.

Nu se mai poate ieși și din această tulburare a păcii pe a ceea latură a pământului. Căci China e mare, și e răvnită și de sora sa de sânge Japonia, și de vecină-sa Rusia, și de puterile mari negustorești din Europa, ca Anglia, Franța, și de Statele Unite Americane. Mulțime de interese (foloase) ale atâtor vânători de bunuri pământesti (și nici decum cerești!) se ciocnesc acolo.

De probă, fără nici o plată

trimitem o *land de zile* folle noastre ori-cui care le cere prin o scrisoare. Primesc adevă folle de pe 4 săptămâni, — din cari poate vedea și judeca ce fel de fol sunt și vede de-i plac, ca să le țină și ei la casa sa, ori nu.

Dați ne adresa deplină: Numele doritorului, meseria ce o are, comuna ori satul în care locuiește, strada și numărul casei, posta din urmă de care ține satul (dacă e sat fără oficiu postal) și județul. atunci folle le merg fără greș.

Banii prețului ai follelor noastre, să ne dea adresa câte unui cetitor vrednic din satul lor sau din vecini, de ori-unde, care nu știe că nu are folle noastre și despr care crede că dacă le-ar cunoaște, s'ar înscrie abonat la ele.

Din alte țări.

Incercare de a-l ucide pe Mussolini.

Pe Mussolini nu-l pot suferi doritorii de „libertate” „deplină”, „desăvârșită”, — nu-l pot suferi cel cu „Drepturile omului”, cel cu „Liga împotriva teroarei”, — căci Mussolini conduce cu mână de fier trebile Italiei, pe cari împătorii

„democrați” (dar mai ales perclunași) o duseseră până pe marginea prăpastiei.

De aceea vedem că se repetă aceea, ce vedeam în Rusia, pe când această țară era condusă de mâna unor puternici Țari, cari e drept că nu lăsas prea multă „libertate” fabricătorilor de „politică”, dar, cum era, cum nu era în acea Rusia, poporul de jos, țărânul rus, avea de toate și era tralul țară iefin în țară. Dar învârtitorii de șuruburi nu erau mulțumiți, și de aceea sămănu în țară idel (gândiri) anarhiste, așteau grozav contra Țarilor și a stotputerniciei lor, — și impingeau mereu dela spate pe câte-un tiner sau cu capu'n mână aprins de ațățările lor, ca să dea lovituri „anarhiste”, (spărgătoare a stărilor zilei) și ba un Ministru, ba un Țar, cădea izbît de câte-o bombă anarhistă, color coloz. Acum în Rusia e „bine”. Nu mai aude acum de „anarhisti”, deși țara nu mai e stăpânită de un Țar, ci de zece Țari, dar toți au nasurile corolate, după ei lu mai dă nimenea cu bombe — pentru că nu mai este cine să asmute din umbră pe câte-un zăpăcit de ațățările lor.

Ci trăgătorii cu bombe se ivesc acum în altă parte: în Italia, care are și ea azi un fel de Țar, care își ține sus patria cu mâna tare și înlătură cu aceeași mână tare pe cel ce o subsapă!

Așa numai putem înțelege cele ce s'a întâmplat Sâmbăta trecută lui Mussolini, capul politic al Italiei de azi:

Pe când în acea zi dimineața, Mussolini venea cu automobilul de acasă și trecea peste Piața „Porta Pia” spre Palatul Chigi, unde îl sunt cancelariile de Ministru conducător, — un tiner a aruncat asupra automobilului lui o bombă, care a lovit o margină a ferestrei mașinii, dar nu s'a aprins atunci pe loc precum credea aruncătorul, ci a căzut pe pământ și numai apoi s'a spart, când automobilul cu Mussolini se depărtase binisor. Schijelă din bombă au rânit pe șapte alții ce erau în piață. Aruncătorul bombel a fost îndată prins. El e un tiner muncitor, de 18 ani, „anarhist”, venit din Franța. S'a aflat la el încă o bombă.

Știrea a stărnit aprindere mare între fasciști. Mei mulți deputați s'au adunat și ținând o adunare de popor, au cerut aduceră pedepsel cu moarte, — care în Italia, ca și la noi, e ștearsă prin lege, și de aceea oamenii răi au mare curaj, că știu că ei și dacă omoară pe zece, pe ei nu-i omoară nimenea.

Dela Școala de contabili din Ludoș

— Publicațiune —

La școala de contabilitate și Educație Cooperatistă din Ludoșul-de-Mureș, mai sunt 40 locuri pentru elevi interni.

Concursul de primire se începe în ziua de 23 Sept, ora 8 a. m. Se primesc absolvenții a cel puțin școale primare (poporale). Se primesc însă întâi cel cu 2-4 clase secundare.

Absolvenții fac armata cu termen redus — un an.

Elevii toți sunt seml burseri plătiți câte 650 lei lunar pentru alimente.

Elevi buni și săraci vor mai putea fi ajutați.

Cel care ar fi împedecăți a se înfățișa la 23 Septembrie, se

pot înfățișa în orice zi până la 1 Octomvrie, când se vor începe cursurile.

Toate cooperatiivele și Băncile populare din Ardeal, sunt rugate a-și trimite câte un tinar pe care să-l pregătească pentru ele, ca: vânzător, contabil, censor, membru în conziliu, etc., căci la această Școală se învață Cooperatiia așa cum trebuie aplicată.

Dacă până la 1 Octomvrie nu s'ar umplea toate cele 40 locuri vacante, se vor putea primi cei de lipsă și după acea dată.

Posta Redacției.

Pentru frații Americani. Cei-ce ne trimiteți banii prin cec (draft), cereți Băncii sau Agenției la care faceți plată, să vi-l trimită la o Bancă de aici din țară, și să nu vă dea cec în dollari fără adresa nici unei bănci.

Așa am primit un cec de 60 Dollari încă în începutul lui Maiu, dela fratele Dumitru Popa din Indiana Harbor, Ind., (cec dat din 5 April 1926), din cari 9 dollari erau abonamente iar 51 dollari ca să-l împărțim între Căminul dela Iași și Orfelinatul din Obreja. Amers cu acel cec la București la cele mai mari Bănci (Banca Românească și Banca Blank) doar îl primesc una din ele și-l schimbă în Lei. În fiecare loc ni s'a răspuns: Nu avem legături cu banca lui W Markovits & Sons, nu-l cunoaștem scrisoarea! Și stăm cu cecul nefcassat până în ziua de azi. Acum l'om trimite napoi să ni-se dea altul. Dar urmarea care e? Că atunci era dolarul cu 280 Lei și noi am scris în foale că vom trimite Căminului la Iași cam 7000 Lei, la Obreja iară 7000. Dar nedându-ne nime nimic pe cec, — azi dolarul e sub 200 Lei, și cele două așezăminte abia vor mai primi 5000 Lei, în loc de 7000, cât căpătau atunci dacă cecul era tras asupra unei Bănci de aici din țară, cu care Markovits va fi având legătură.

Acum iar ne-a trimis fratele Ignatie Luca, din Elwood City, Pa, un cec de 3 dollari, jumătate abonament jumătate ajutor la Cămin, — pe care iară nu ne dă nimeni parale, căci nu e tras asupra unei Bănci, ci e dat așa un cec care e bun acolo în America, unde ori-ce bancă își dă pe el dolarul, — dar aici nu. Trebuie să-l trimitem și acesta napoi, ca să ni-se trimită altul, făcut pentru România.

De aceea rugăm de nou: Cereți Băncii să vă dea cec câtă o bancă de aici din țară! Iar dacă spune că n'are legătură cu nici una, mergeți în alta, care are.

Dsale Vas. Manoilă, în Moinăști. Da, banii au sosit. Ești plătit pe anul întreg. Noi nu dăm răspunsuri flecărui, nici în foale, nici altfel, că au sosit banii lui, ci faptul că îl trimitem folle fără a le opri atunci când se opresc celor ce nu-s în rinduală cu plata, — cum vom face acum la 1 Octobrie cu cel ce n'au trimis pe jumătatea a doua, — e semn că el e în rinduală cu plata. Dar posta pentru comuna ditală era „Zau de Cămpie”; acum ne scrii: posta „Moinăști”. E altă postă, sau la Zau îl spuneți acum așa? Și pe sigiliul de postă se scrie Moinăști ori tot Zau? Că noi după acela ne îndreptăm. Te rugăm a ne lămuri.

Dsale Brad Nechfor la Agărbiclu (Vilșoara). Acelaș răspuns. Al trimis banii, folle își merg, — o dovadă că au sosit.

Pădure de vânzare.

În comuna Balșa, plasa Geoagiu, jud. Hunedoara, se află de vânzare din mână liberă, o pădure de fag de peste 22 jugăre, din care 15 jrg pădure foarte groasă, bună pentru clădiri și stângini de lemn de foc, iar 7 jugăre pădure mai subțire, bună pentru lemne de construcție, pari și nuele.

Pădurea se poate scoate cu carul, fiind așezată în marginea comunei. Se capătă atât lucrători, cât și cărăuși.

Tot în apropierea acestei păduri se mai află de vânzare o pădure de peste 3 jugăre de ceroid, etc., bună pentru lemne de construcție și lemne de foc.

Sătenii lipsiți de pădure, se pot întovărăși mai mulți la cumpărat, sau pot cumpăra și singuratici parcele mai mici, căci se vând și parcele de câte un sfert (1/4) jugăr, cu preț dela 2500—5000 Lei una, după cum e pădurea. Pădurea e lângă drum de car.

Vânzarea o face subsemnatul proprietar:

Petru Damian,
Prețor, Orăștie.

(848) 3-3.

Epitropia bisericii ortodoxe rom. din Orăștie.

Publicațiune.

Comitetul bisericii greco-ort. rom. din Orăștie, prin aceasta publică concurs: pentru darea în antrepriză a reparațiunii și văruirii din nou a bisericii, precum și a zidului înprejmuitor.

Condițiunile se pot vedea zilnic la cancelaria epitropiei, unde sunt afișate.

Ofertele scrise și închise sunt a se depune la cancelaria epitropiei, cel mai târziu până la 25 Sept. 1926.

Orăștie, la 15 Sept. 1926.
(876) 1-1 Comitetul.

Epitropia bisericii ortodoxe rom. din Orăștie.

Publicațiune.

Comitetul bisericii greco-ort. roma. din Orăștie, prin aceasta publică concurs: pentru darea în lucrare a drumului principal și a potecelor secundare, din cimitirul nou.

Schița lucrării și condițiunile, se pot vedea zilnic la cancelaria epitropiei.

Ofertele scrise și închise

sunt a se depune la cancelaria epitropiei, cel mai târziu până la 25 Sept. 1926. Orăștie, la 15 Sept. 1926.
(875) 1-1 Comitetul.

2 Mori, de apă, cu câte o — în curtea lor au grejd, grădina de 2 jugăre, — de vânzare la subscrisul:

Ioan Cigmăian
morar în Geoagiu de jos
(874) 1-2 (j. Hunedoara)

Două fete de școală

se primesc în *cuartir*, și cost, la familie bună, în Orăștie, str. Gheorghe Bariștu Nr. 1.
(869) 2-2

Un învățacel (865) 2-3

se primește la:
Iulius Grafenhorst
maestru curelar, Orăștie.
str. Dealului (Prințul Carol) 5.

CROITOREASĂ

Subscrie mă anunș onorariul public din Orăștie, că merg în familie pentru lucru de croitoreasă. Rog a fi înștiințată în strada M hai Viteazu Nr. 1 (lângă școala de fete) în curte. (869) 2-3

Calfă de morar,

pentru moară cu apă, — se primește îndată la subscrisul. Plată după vrednicie.

Iosif Căzan
(859) 3-3 morar în Sereca, p. Orăștie

Depozit de Benzină și Oleiuri în gara Orăștie.

— AVIZ —

Depozitul pentru vânzarea produselor petrolifere Orăștie (în gară), a pus în vânzare: *benzină grea, prețul Lei 9.50,* și diferite *oleiuri* necesare la motoare.

— Prețurile colo mai redus. —

(845) 5—

I. BLÂNDEA

<h1>Betia</h1>	<h1>Bonle de STOMAC</h1>
<p>Cino vœste a scăpa de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „Antibetina Vêrtes”, scutit legal, preparat de mult încercat, care degustă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pătimeșului fără știrea sa. Mil și mil de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 300 lei prin ramburs.</p> <p>— Spese postale și ambalaj în regio proprie. —</p>	<p>de tot felul ca: lipsa de apeli, mistuirea grea, catarul de stomac, acraia, greața și vomarea, agărul de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înlătură prin</p> <p>Esenta de STOMAC „Vêrtes” 4 sticle 450 Lei prin ramburs.</p>
<p>Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.</p>	